

ABA-2837

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

March/April - 2019

Sanskrit : CE-201

(सभापर्व अ. ५७-६३, एवं व्याकरणम्)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

१ नीचेनाभांथी गमे ते यार श्लोको अनुवाद सङ्घित सभञ्जवो : १४

- (१) उत्सङ्गेन व्याल इवाहतोऽसि मार्जारवत्पोषकं चोपहंसि।
भर्तघ्नत्वान्न हि पापीय आहुस्तस्मात्क्षत्तः किं न बिभेषी पापात् ॥५७.३॥
- (२) अव्याधिजं कटुकं तीक्ष्णमुष्णं यशोमुषं पुरुषं पूतिगन्धि।
सतां पेयं यन्न पिबन्त्यसन्तो मन्युं महाराज पिब प्रशाम्य ॥५७.१९॥
- (३) यो नः संख्ये नौरिव पारनेता जेता रिपूणां राजपुत्रस्तरस्वी।
अनर्हता लोकवीरेण तेन दीव्याम्यहं शकुने फल्गुनेन ॥५८.२०॥
- (४) अजो हि शस्त्रमखनत्किलैकः शस्त्रं विपत्रे पभ्दिरपास्य भूमिम्।
निकृन्तनं स्वस्य कष्टस्य घोरं तद्वद्वैरं मा खनीः पाण्डुपुत्रैः ॥५९.८॥
- (५) धर्मे स्थितो धर्मसुतश्च राजा धर्मश्च सूक्ष्मो निपुणोपलभ्यः।
वाचापि भर्तुः परमाणुमात्रं नेच्छामि दोषं स्वगुणान्विसृज्य ॥६०.३१॥
- (६) यो हि प्रश्नं न विब्रूयाद्धर्मदर्शी सभां गतः।
अनृते या फलावाप्तिस्तस्याः सोऽर्धं समश्नुते ॥६१.५६॥
- (७) कुलेषु जाताः कल्याणि व्यसनाभ्याहता भृशम्।
धर्म्यान्मार्गान्न च्यवन्ते यथा नस्त्वं वधूः स्थिता ॥६२.१८॥
- (८) वरं वृणीष्वं पाद्यालि मत्तो यदभिकाङ्क्षसि।
वधूनां हि विशिष्टा मे त्वं धर्मपरमा सती ॥६३.२७॥

૨ મહાભારતના ત્રણ સંસ્કરણો વિશે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

દ્રૌપદી વસ્ત્રાહરણ પ્રસંગનું સમીક્ષાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.

૩ ઘૂત પ્રસંગનું નિરૂપણ કરી તેનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

અથવા

‘મહાભારતએ ભારતીય સંસ્કૃતિનો વિશ્વકોશ છે’ – આ વિધાનની ચર્ચા કરો.

૪ ગમે તે બે વિશે ટૂંક નોંધ લખો : ૧૪

(૧) દ્રૌપદીનો આર્તનાદ

(૨) વિકર્ણની ઉક્તિ

(૩) સુધન્વાનું ઉપાખ્યાન

(૪) મહાભારતની સમીક્ષિત આવૃત્તિ.

૫ ગમે તે સાત પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યોમાં જવાબ આપો : ૧૪

(૧) મહર્ષિ વ્યાસ ‘કૃષ્ણ દ્વૈપાયન’ તરીકે કેમ ઓળખાય છે ?

(૨) પર્વ એટલે શું ? મહાભારતના પર્વો કેટલા ?

(૩) મહાભારતના આરંભ અંગેના મતો જણાવો.

(૪) ભીમ કેવા પ્રકારનો પાંડવ છે ?

- (પ) ભીષ્મે સભામાં પૂછાયેલા દ્રૌપદીના પ્રશ્નનો શો જવાબ આપ્યો ?
- (દ) દ્રૌપદીના વસ્ત્રાહરણ પ્રસંગે કઈ ઘટના બની ?
- (ઝ) ઇષ્ અને પૃચ્છ્ ધાતુઓનું વર્ત. ત્રી. પુ. એ. વ.ના રૂપો લખો.
- (ઞ) નશ્ અને કુપ્ ધાતુનું વર્ત. પ્ર. પુ. બ. વ.ના રૂપો લખો.
- (ટ) ભક્ષ્ અને કથ્ ધાતુનું ઘ. ભૂત. ત્રી. પુ. એ. વ.ના રૂપો લખો.
- (૧૦) દીવ્યામઃ અને નશ્યતઃ રૂપો ઓળખાવો.
- (૧૧) અભક્ષયન્ અને અકથયમ્ - રૂપો ઓળખાવો.
- (૧૨) ભક્ષઘ્વે અને અતુદત્ - રૂપો ઓળખાવો.